

solvendi, sed post calicis, & patenæ traditionem, ejusque formam prolatam si consecret, validè consecrabit Corpus, & Sanguinem Christi, quia per hujusmodi traditionem jam est verè Sacerdos, & completa est ei communicata potestas conficiendi Corpus, & Sanguinem Christi; & de facto in Missa ordinationis, quam cum Episcopo concelebrat ante dictam manuum impositionem, validè consecrat, sive solus, sive actione communis cum aliis, juxta opinionum varietatem.

182 Hæ autem duæ potestates, conficiendi scilicet Corpus, ac Sanguinem Christi, & absolvendi à peccatis, sunt distinctæ, ut prima non dependeat à secunda, licet secunda necessariò ad sui valorem supponat primam.

Hinc licet quis per secundam materiam, & formam, nempe per manuum impositionem, & verba, potestatem in Corpus Christi mysticum non reciperet, si non supponeretur priùs adhibita prima materia, & forma, & recepta prima potestas in Corpus Christi physicum; validè quis primam potestatem recipere in Corpus Christi physicum per primam materiam, & formam, etiam si poste non adhiberetur secunda materia, & forma, nec recipere secunda potestas in Corpus Christi mysticum.

Ratio est; quia per primam materiam & formam completere confertur ordinato prima potestas in Corpus Christi physicum, unde ante manuum impositionem est verè Sacerdos, & validè in ipsa ordinatione consecrat. Tunc autem pro potestate Ordinis in Corpus Christi mysticum esset in alia ordinatione tantum supplenda secunda materia, & forma.

Non si in aliis Ordinibus, in aliis namque una materia & forma dependet ab alia, ut non possit Ordo validè sine altera materia & forma consistere.

183 Et propterea in Presbyteratu per primam materiam & formam character imprimitur; per secundam verò vel novus character imprimitur, vel prior extenditur, & ampliatur: ut in num. 4. quia duæ potestates Ordinis distinctæ, & completa recipiuntur, v. n. 10.

184 In casibus autem, in quibus esset reiteranda ordinatio sub conditione, posset reiteratio fieri quolibet anni tempore à quocumque Episcopo in Oratorio privato, & absque ceteris cæmoniis, supplendo tantum id, in quo est dubium.

185 Sacerdotio insignitus debet sub mor-

tali communicari, quia participare debet de suo sacrificio; hujusmodi autem præceptum se communicandi non est pro initiatis illis Ordinibus, sive minoribus, sive majoribus, sed solum consilium; hinc minores conferri solent post prandium.

186 De Ordine agunt Scotus in 4. d. 24. q. un. §. De tertio art. Mastrius dis. 19. quest. 1. 2. Leander de Sacr. tral. 6. Tamb. tom. 2. pag. 72. Joan. la Crux pag. 448. Fagnanus libr. 1. & 3. Gobat tom. 1. tral. 8. Ant. à Spir. Sanct. de Sacr. tral. 9. Mendo, & Alloza v. ordo, v. tom. 1. de Sacr. ver. Minister.

C A P U T II.

De Sacrosancto Sacrificio Missæ.

Quid sit Missa, & Eucharistia.

M I S S A

187 **E**st Sacrificium incruentum consistens in consecratione panis, & vini, ac consumptione: dicitur incruentum, quia in eo non effunditur sanguis, sicut in ara Crucis, sed significatur sacrificium cruentum Crucis.

188 Sacrificium Missæ tres actiones principali importat, Consecrationem, Oblationem, & Consumptionem, licet essentialiter in consecratione, & consumptione consistat. Nominis oblationis venit oblatio, quæ fit post consecrationem, quæ est oblatio sacrificii; minime, quæ fit ante, quaque dicitur oblatio materia.

Et incipit ab illis verbis: Unde & memores usque ad supplices inclusivè.

189 Ejus minister est solus Sacerdos. Offerens per se primò, est Sacerdos in persona Christi, reliqui autem fideles per Sacerdotem.

E U C H A R I S T I A

190 **E**st Sacramentum Corporis, & Sanguinis Christi sub speciebus panis, & vini, ad spiritualem anima refashionem à Christo institutum.

191 Licet qualibet species, immo qualibet pars speciei sit integrum Sacramentum, ita ut Sacramentum Eucharistiae sub speciebus panis & vini physicè & materialiter specie differat; moraliter tamen, & in ratione Sacramenti est unum specie infima Sacramentum, utpote ordinatum ad unum specie infinita finem.

192 Consecratio sub utraque specie est de jure

jure divino, itaut, etsi validè, illicite tamen alteram tantum speciem qui consecraret, etiam in gravi necessitate, v. gr. dandi moribundo viaticum.

193 Partes essentiales Eucharistiae sunt materia, & forma: intentio vero solum est conditio sine qua non.

M A T E R I A

194 **E**Ucharistiae duplex est, remota, & proxima: remota est substantia panis, & vini, quæ transit; proxima vero sunt species panis, & vini, quæ permanent.

De materia autem tantum remota sermo instituitur.

195 Materia igitur pro valida consecratio ne debet esse moraliter, & sensibiliter præfensa; non est autem necesse, ut percipiatur in se, sed sufficit, si percipiatur in suo contiente, nempe panis in pyxide, etiam clausa, vinum in calice, etiam cooperito, & panis in canistro, unde non est opus, ut materia tangatur, aut videatur: idque est verum; quodies cooperatorum se habet per modum proxi mi continentis; secus, si talis habitudo ad materiam non habetur. Unde invalida est consecratio, si materia sit in Tabernaculo clausa, aut paries interponatur; tunc namque moraliter tollitur præsentia sufficiens ad verifi canda pronomina demonstrativa (hoc, hic.) Idem est dicendum, si materia sit ad prosp ectum, sed validè distans, ut si distet centum passibus; validè autem consecratur, si sit propinquua; quod ex morali prudentum iudicio pendet. Henricus putat sufficere, si sit propinquua per vi ginti, aut triginta passus; de quo alii dubitant.

P A N I S

196 **I**gitur pro valida consecratione corporis est solus panis usualis triticus, panis scilicet ex farina triticea, & aqua naturali mixtus, & igne coctus; hinc non est apta materia panis ex hordeo, leguminibus, &c. vel aqua artificiali, ver. gr. aqua rosacea, butyro, aut alio liquore confectus; aut tandem panis non coctus, vel coctus non per modum panis, sed frixus, vel elixus; quia hujusmodi panis non dicitur simpliciter panis, sed cum addito, hordeaceus, crudus, &c. nomine namque panis simpliciter secundum communem existimationem venit ex farina triticea, & aqua naturali mixtus, & igne coctus. Non sufficit confectus ex aqua maris, quia non est usualis.

197 Hostia, cui est admixtum hordeum, est valida materia consecrationis, si non sit tantum, ut sit mutata substantia panis tritici, sed criticum prædominetur.

Examen Ecclesiast.

198 Esto ad valorem Sacramenti sufficiat, hujusmodi panis triticetus sit azymus, vel fermentatus; ex præcepto autem, & sub mortali in suis Ecclesiis Latini in azymo, & Græci in fermentato tenentur confidere, nec excusat necessitas, v. gr. dandi viaticum, v. tom. I. de Sacram. de materia, & forma.

V I N U M

199 Pro valida consecratione sanguinis debet esse solius vitis, hinc est ineptus omnis alias liquor, agresta, aut acetum: in musto autem valida est consecratio, sed illicita, quia est vinum impurum habens admixtas fæces non consecrabiles. Non valet si sit congelatum.

200 Vino consecrando est parum aquæ miscendum, non ex necessitate Sacramenti, sed præcepti, & sub mortali; quæ aqua non debet tertiam vini partem excedere, alioquin redet materiam dubiam, & proinde non consecrabilem.

F O R M A

201 **C**onsecrationis panis sunt hæc verba: Hoc est enim Corpus meum, ubi omnia sunt essentialia, præter particulam enim, quæ est solum de præcepto; unde ejus omissione est mortalís.

Verba consecrationis vini sunt: Hic est enim calix sanguinis mei, novi, & eterni, Testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionem peccatorum; ubi omnia essentialia sunt quoad valorem. D. Thomas 3. p. quest. 68. art. 3.

202 Qui mutaret verba essentialia, ita ut variaretur significatio, non conficeret Sacramentum; si vero ita mutaret, ut significatio non variaretur, ut si diceret, Hic est sanguis meus; conficeret, sed peccaret mortaliter.

203 Dubiæ sunt hæc formæ, 1. Hic est Corpus meum, 2. Ecce Corpus meum, 3. Hoc est corpus meum, 4. Meum est hoc Corpus, 5. Hoc Corpus est meum; quia non significant conversionem panis in Corpus Christi.

204 Verba proferri debent significative & formaliter in persona Chilli, sive assertive, sive recitative & historicæ, juxta opiniones diversas.

205 In Rubricis habetur, quod si non recorderetur celebrans se dixisse ea, quæ in consecratione communiter dicuntur, non inde turbetur, si vero ei constet, quod omiserit aliquid eorum quæ sunt de necessitate Sacramenti, videlicet, formam, seu partem formæ consecrationis, formam resumat, & cetera per ordinem prosequatur.

R

Si

Si autem valde probabiliter dubitet, se aliquid esse omisso, formam saltem sub tacita conditione repeat: si tamen non est de necessitate Sacramenti, non resumat, sed procedat ulterius. Ita ibi.

INTENTIO

206 Quia est voluntas aliquid agendi, cuius gratia cetera sunt, est quadruplex, actualis, virtualis, habitualis, & interpretativa.

207 Actualis est, qua quis alii intendit aliud facere: estque duplex, directa scilicet, & reflexa. Directa est, qua quis advertens, quid faciat, volens illud agit; sed non advertit per alium actum reflexum, se talem volitionem habere. Reflexa est, qua quis advertens, & volens quid agit, per aliam cognitionem reflexit se advertere, & velle quid agit.

208 Virtualis, est intentio actualis praeterita, non retrahata, virtualiter permanens in aliquo uno, quoad remaneat in homine, & influat in opus, v. gr. heri proposui ire Neapolim, hodie autem nil cogitans inquiror media, & navim ascendo; in quo casu dicor habere intentionem virtuali, in quantum intentio actualis praeterita in me reliquit quid unum, per quod moveor ad media applicanda, quae ad finem heri propositum & nunc non cogitatum conducunt, & in proposito, si manè in cella habeo intentionem actuali celebrandi, & consciendi corpus, & sanguinem Christi, hinc nil amplius de celebratione cogitans accedo ad sacrifitiam, & postquam ibi plures Sacerdotes celebraturos expectavi, adhuc nil cogitans celebro: dicor celebrare cum intentione virtuali, quatenus actio, & expectatio media est in virtute intentionis actualis paterit, ex vi cuius tandem virtualiter moveor ad celebrandum.

209 Habitualis est habitus, & usus ex preteritis intentionibus genitus; ut si quis ad celebrandum accederet nulla intentione præmissa, sed per simplicem usum.

210 Interpretativa, quæ etiam indirecta dicitur, est, qua quis vult aliquid non in se, sed tantum in causa, ut si quis sciens se in ebrietate esse solitu[m] occidere homines, velit ebrietatem, tunc homicidium sequens dicitur interpretativæ, ac indirecte volitum, & intentum.

211 Ad validè, & licite consecrandum sufficit intentio actualis, aut virtualis; non sufficit autem habitualis, aut interpretativa, quia consecratio fieri debet modo rationali, & humano, minimè modo brutali; actio autem per intentionem habituali, aut interpretativam facta, non est in se libera; sed sic potest fieri ab amente, vel ebrio.

Intentio actualis est melior, sed non necessaria.

212 Pro intentione virtuali est attendendum, ut intentio actualis præterita non sit retractata, aut mortaliter interrupta; non esset mortaliter interrupta, si habita priori intentione celebrandi, ad sacrificiū pergens ab illa intentione distraetus, & ob supervenientem causam per breve spatiū iter diverts; tunc enim præfata interruptio physica non censeretur interruptio moralis; fecus, si è conventu exires ad litigium perficiendum, &c. tunc utique sediens non diceris celebrare ex vi intentionis præteritæ virtualiter permanentis, sed forte solum ex vi intentionis actualis directæ, vel exercitæ, quam homines communiter in operationibus liberis solent habere.

213 Unde ad tollendos scrupulos est attendenda distinctio intentionis actualis directæ, & reflexæ: multi namque scrupulosi sàpè existimant intentionem actuali non habuisse, quia non habuerunt actualem reflexam, cùm reverè actualem directam habuerint, quam quidem (ut dixi) communiter in nostris operationibus liberis habemus: dum enim liberè lego, habeo intentionem, & voluntatem legendi, esto alio actu reflexo hujusmodi intentionem, & voluntatem non agnoscam.

Hinc Tamburinus inquit, vix mortaliter fieri posse, ut aliquando non adsit intentio actualis consecrandi; quando enim Sacerdos in domo statuit Missam celebrare: quando in Missa dicit. Fiat sacrificium nostrum, ut placeat tibi: item: Ut nobis corpus, & sanguis fiat dilectissimi Filii tui: imo & quando actu consecrat, verba proferens, actionesque sacras exhibens, quid aliud facit, nisi saltem in actu exercito consecrationem intendere? Hæc ille.

DE MATERIA, SUPRA QUAM CADERE DEBT INTENTIO.

214 Sacerdos, si acceptis pluribus hostiis consecrandis, quando venit ad actum consecrationis, non advertit, nisi ad unam quam habet in manu, & supra eam verba profert, omnes consecrat ratione intentionis virtualis.

215 Si habens intentionem limitatam consecrandi decem hostias, nec plures, nec pauciores, post consecrationem vero inveniat fuisse undecim, aut novem, nullam consecravit, quia intentio fuit taxativa, & exclusiva numeri majoris & minoris numero denario.

216 Si habuit intentionem limitatam consecrandi decem, sed non exclusivam numeri minoris: tunc si inventæ fuerint undecim, nulla

nulla erit consecrata: si vero novem, omnes erunt consecratae: ratio est, quia numerus novem includitur in numero denario; non sic numerus undecim.

217 Intendens unam partem, v. gr. medianam partem hostiæ non designatam consecrare, nil consecrat, quia in nil determinatè fertur intentione, si vero determinatè, v. gr. medianam partem dexteram hostiæ consecrare intendant, sacrilegè, sed validè eam solam partem consecrare, quia est pars determinata.

218 Intentio autem prudentis & docti Sacerdotis non debet esse limitata, sed esse debet ad omnem materiam sibi presentem.

219 Hinc Sacerdos nesciens numerum hostiarum, imo putans esse decem, esto postea invenerit undecim, aut novem, omnes consecravit, si habuit intentionem omnes presentes consecrandi, ut de prudente Sacerdote presumitur; quia (ait Tamb.) ignorantia, aut error intellectus non obstat intentioni practicæ volenti omnes presentes, & sibi in confuso cognitas, consecrate.

220 Hac ratione, quando Sacerdos unam hostiam preparavit, à Sacrista vero, Sacerdote inscio, mutatur illa, & ponitur alia; aut quando putans se tenere unam hostiam, post consecrationem invenerit fuisse duas simul juntas; ritè, & validè eas consecravit, quia in his casibus alia hostia est in confuso cognita, & proinde cadit sub prudenti intentione consecrandi totam materiam presentem.

221 Secus autem est, si particula esset prorsus ignota, ut esset, si Sacrista, inscio Sacerdote, posuisset supra corporale & altare sacramentum particulam, & Sacerdos non adverteret, eam non remanere consecratam, docet probabilior sententia contra Dianam, quia voluntas non fertur in prorsus incognitum: unde intentione quantumvis prudens non extenditur ad formulam prorsus ignorantiam.

222 Si per alicujus incuriam misceantur formulæ consecratae cum non consecratis; consecratur totus cumulus, cum intentione consecrandi illas, quæ consecratae non sunt; ut enim intentione determinatè feratur in materiam, non requiritur distincta ejusdem materia cognitione, sed sufficit confusa; alioquin in pyxide plena formulæ, cùm non omnes cognoscantur distinctè, vana esset consecratio, quod est contra proximam fidelium.

DE PARTICULIS EXTRA CORPORALE.

223 Sacerdos celebratus habuit in sacrificiū intentionem consecrandi particula-

las, sed minister eas in pyxide posuit supra altare, minimè supra aram consecratam; Sacerdos autem consecravit hostiam majorem, absque ulla particularum memoria: queritur, an fuerint consecratae?

Respondeatur triplicem distinguendo casum: vel enim primò, pyxis fuit posita supra aram, & supra corporale, vel demum extra aram, & corporale in cornu: vel demum tertio, supra corporale, sed extra aram, quatenus corporale solet plus se extendere, quam aram.

In primo casu, esse consecratas, certum est ex n. 219. Idque verum, etiam si Sacerdos non aperuerit pyxidem, quando verba protulit, quoniam non est opus ut videatur materia, sed sufficit, quod sit præsens, & demonstrabilis per pronomen hoc, ut est materia clausa in pyxide, & qualis non est, si sit clausa in tabernaculo, vel post parietem: & hac ratione à Sacerdote proferente verba non est necesse, ut videatur vinum.

In secundo casu dico, eas particulas non esse consecratas, quia consecrare extra aram, & corporale, est peccatum, esto valida sit consecratio: adeoque cùm omnis Sacerdos presumendum sit habere intentionem ritè, & sine peccato consecrandi, presumitur noluisse in recentissimo situ consecrare.

In tertio casu difficultas est, an consecrare hostias supra corporale, sed extra aram consecratae, vel è converso, sit peccatum; & quia communior sententia docet, esse peccatum, idèo dicendum est hujusmodi particulas non esse consecratas.

Quia autem in secundo, & tertio casu, res est dubia, idèo hujusmodi particulae non sunt abijienda, sed ab eodem Sacerdote post sumptum calicem sumenda, vel ab alio in alia Missa consecrandæ.

Si hujusmodi autem Sacerdos fuerit solitus particulas extra aram & corporale positas consecrare, putans ex invincibili ignorantia id ritè fieri, tunc essent consecratae; nam etiam si advertisset, consecrasset; & cùm ex bona fide non adesset peccatum, non habet locum recentissima præsumptio.

224 Quia vero ara lapidea sàpè est ligno circumdata, curare debet Sacerdos, ut major pars calicis & patenæ sit supra lapidem: id tamen non est scrupulosè curandum. Similiter pyxis particulas continens debet esse supra aram à latere, vel post calicem, non tantum tempore consecrationis, verum etiam usque ad Sacerdotis communionem inclusivè, quoniam particulae ad idem sacrificium pertinent, & proinde signa, & orationes supra eas, non debent omitti. Quod si statim post

consecrationem Sacerdos, retenta hostia grandiori, pyxidem intra tabernaculum includat, aut alio Sacerdoti in alio Altari communicaturo consignet, eum non peccare mortaliter docet. Tamb. imò nec venialiter, si adsit necessitas communicandi populum, quia per hostiam grandem perfectè sacrificium consummatur.

225 Demùn si particulæ pro communicando populo Sacerdoti datur post oblationem, imò ante prefationem, licet eas consecrari posse suppleta oblatione mentali, docet Diana.

IN DUBIO HOSTIÆ CONSECRATÆ.

226 **G**avantus in Epitome pag. 137. habet: in casu dubio hostia consecrata, quæ reperitur apud veneficum, seu sacrilegum, aut circa Altare, ubi proximè fuit celebratum, aut quando particula patens parci posteriori ita fixè heret, ut subeat suspicio, de consecratis in precedenti Missa particulis eam unam esse posse, in his casibus nulla solemnitas est adhibenda luminarium, sed hujusmodi hostia adoranda erit sub conditione, reservanda, & sumenda in aliqua Missa ante calicis ablutionem: quod si forte talis sit, ut nauسام pariat, servanda est deconter, donec corrumpanur species, & comburantur.

DE GUTTIS VINI DISCONTINUIS.

227 **P**robabilius est cum Suario contra Bonacina, guttas existentes intra calice discontinuas non esse consecratas, quia intentio legitima Sacerdotis fertur quidem (ut vult Bonacina) in materiam existentem in calice demonstrabilem per pronomen, hic, sed in materiam continuam, non discontinuam.

228 Non peccat autem Sacerdos, si ante consecrationem prædictas guttas non absterget; obligatur enim in his ministeriis nos gere humano, & non scrupuloso modo, adeoque non est curanda metaphysicè vini continuatio: sed continentia ejusdem in vase, cum animo consecrandi juxta intentionem Ecclesie.

Verum tamen est, post consecrationem has guttas non esse abstergendas, idque propter opinionem probabilem, quod sint consecratae ut potè satis præsentes, & demonstrabiles per pronomen, hic.

DE PARTIBUS SACRIFICII MISSÆ.

229 **M**issa dividitur in quatuor partes. Prima pertinet ad populi instructionem, & dispositionem ad sacrificium. Secunda ad materiam oblationem, & ad specialem ipsius Sacerdotis, & populi præparationem ad sacrifici-

cium. Tertia ad consecrationem, & consummationem, in qua parte sacrificium perficitur, offertur, & consummatur. Quarta ad gratiarum actionem. Prima pars incipit ab Introitu usque ad Offertorium: secunda ab Offeritorio ad Canonem: tercia à Canone usque ad communionem; Canon autem incipit à Teigitur usque ad communionem inclusivè: quarta demùn pars à Postcommunione usque ad finem.

DE EFFECTIBUS SACRIFICII MISSÆ.

230 **E**ffectus sacrificii triplex est: videlicet meritorius, impetratorius, & satisfactorius. Meritorius, quia illi, qui offerunt, & pro quibus offertur, merentur gratia augmentum, aut auxilia ad actus virtutum. Impetratorius, quia ille per Missam impetrant a Deo bona spiritualia, & temporalia. Satisfactorius, quia satisfaciunt pro pœna temporali, in hac, aut in alia vita ipsorum peccatis debita.

Et quamvis dignitas operantis valde conferat ad hujusmodi fructus, hi tamen principaliè considerantur ex opere operato, quatenus habentur ex virtute Christi, qui est principalis in hoc sacrificio.

231 Certum tamen est, valorem Missæ non esse infinitum respectu unius personæ, ita ut una Missa unia applicata tollat omnem pœnam: hinc rite plures applicantur pro eodem.

232 Difficultas autem est, an valor, seu fructus satisfactorius Missæ, qui habetur ex opere operato, sit infinitus respectu plurium.

233 Prima sententia docet, esse infinitum extensivè, ita ut una Missa applicata pluribus, tantum unicuique proficit, ac si nulli alteri applicaretur. Cujus ratio est desumpta, primo, ex parte rei oblatæ, quæ est infinita, nempe Christus. Secundo, ex parte principalis offerentis, qui est ipsemet Christus. Tertiò, ex praxi, & ritu Ecclesie, quo Sacerdotes in Memento vivorum & mortuorum possunt plures nullo præscripto termino commemorare ad hujus sacrificii fructum partendam. Ita Cajetanus, Vasquez, Pontius, & alii nonnulli.

Hinc stante hac sententia de valore in actu secundo infinito, assertit Marchinus, quod licet ob Decreta Sacrae Congregationis non possit unica Missa satisficeri pluribus obligationibus justitiæ, possit tamen satisficeri uni titulo justitiæ, seu ex stipendo, alter vero alio titulo, qui non sit justitiæ, v. gr. charitatis, liberalitatis, &c.

Se-

234 Secunda sententia docet esse extensivè finitum, limitatum, & determinatum juxta dispositionem Sapientia divinæ, & Christi institutionem, ita ut valor unius Missæ applicatus pluribus, non æquè proficit singulis, ac unius, si esset applicata pro uno, sed distribuatur per partes inter illos; cuius ratio practica est, quia alijs quilibet Sacerdos unica Missa posset satisfacere pluribus obligationibus; imò pluribus stipendiis acceptis, posset pro omnibus unica Missa satisfacere; quod est contra præmissum Ecclesie, qua multæ singulares Missæ pro singularibus personis offeruntur. Nec Summi Pontifices contra hujusmodi per tot Bullas tam rigorosè procederent. Ita Scotus quodl. 20. Divus Bonaventura, & alii; quorum ratio à priori est, quia oblatio hujus sacrificii non est meritoria, & satisfactoria, ut fit à Christo, cùm Christus nunc non mereatur, nec satisfaciat: sed quatenus ex institutione Christi habet annexas satisfactio[n]es præteritas ipsius Christi; congruum autem fuit, ut hæc annexio fieret modo finito, ut sibi à Sacerdotibus frequentaretur; alioquin inutiliter Capellania in animarum commodum multiplicarentur, cùm una Missa sufficeret pro omnibus vivis, atque defunctis.

FRUCTUS,

235 **S**eu valor Missæ, tres habet partes, generalē, speciale, seu medium, & specialissimam.

Pars generalis competit summo Pontifici, Episcopo, & omnibus fidelibus, ex instituto Ecclesie; & hæc pars fructus non diminuitur singulis ex consortio aliorum, quia dependet ex institutione Christi, & Ecclesie; unde non potest pro illa stipendum accipi. Pars specialis, seu media, competit illi fidi, pro quo Missa à Sacerdote applicatur; & hinc fructum medium esse finitum superius diximus; huncque fructum medium Sacerdos applicat quando Missam alicui ex stipendo, vel liberalitate applicat.

Pars specialissima fructus competit ipsi Sacerdoti, & dicitur fructus personalis, quem non posse alteri applicari, docet Maistrus cum multis, contra Molpheyum, & alios.

236 Sacerdos non potest duplicatum stipendum accipere pro eadem Missa, applicando petenti partem etiam specialissimam fructus sibi correspondentem, quia fructus specialissimus est fructus ex opere operato, & personalis, ex institutione Christi, adeoque inapplicabilis alteri; quod satis constat ex Decr. Alexandri VII. & Urb. VIII. declarandum teneri ad restitutionem eum, qui unica

Missa satisficit pro duplice stipendo: v. tom. I. propos. 8 ab Alex. VII. damn. Scotus quodl. 20. litt. B. & X.

APPLICATIO,

237 **S**eu intentio applicativa, non est necesse, ut sit actualis, vel virtualis, ut in Sacramenti confessione: sed sufficit habitualis, hoc est, voluntas præterita nondum retractata; ratio disparitatis est, quia applicatio sacrificii non est intentio faciendi talem actum, quæ proinde influere debet, & movere in actum; sed est donatio, & translatio fructus, qui percipitur ex tali actu; quæ quidem est valida, & efficax, quamdiu retractata non fuerit, & propterea sufficit, quod sit habitualis; intentio autem conficiendi Sacramentum, seu consecrandi, est voluntas faciendi talem actum, quæ proinde debet influere, & movere in actum, adeoque actualiter, aut virtualiter permanere usque ad actum.

238 Sacerdotis munus est sacrificium Missæ applicare; imò Sacerdotis applicationem valere contra applicationem, & præceptum Superioris, docet probabilior sententia cum Scoto, Maistro, Lugo, & innumeris aliis contra Dianam, & nonnullos afferentes, valere applicationem Superioris contra Sacerdotis applicationem: ratio autem est, quia Sacerdos, & non Prælatus, est minister, & dispensator hujus sacrificii.

Verum tamen est, Sacerdotem contra præceptum Superioris applicantem peccare contra obedientiam, imò etiam contra iustitiam, cùm fraudet intentionem ejus, qui dedit stipendum Prælato, à quo sustentatur.

239 Missa applicari potest, 1. Pro infidei, nempe pro Turca, & Catechumeno, accepto integro stipendio, quia illi prodest quoad fructum impetrationis, licet non satisfactionis, 2. ait Tamb. quod Sacerdos ut persona privata possit applicare pro excommunicatis non toleratis, & pro illis sola mente orare, minime ut persona publica nomine Christi, & Ecclesie; quia Ecclesia eos solum privat suffragiis communibus, hoc est, publicis. At negat Faber cum aliis. Pro toleratis verò a possum, ut persona publica, negat Bonac. concedit de Lugo, 3. Accepto integro stipendio applicari potest pro existentibus in mortali, quia eis prodest quoad fructum impetrationis, ad quem solum presumuntur habere consum implicitum.

240 Missa nulli nec ante, nec in ipsa consecratione applicata, non potest alicui postea applicari, quia fructus Missæ non suspendit di-